

JAN NITKA 22. 11. 1906 – 14. 8. 2013

Začátkem srpna jsme se ze sdělovacích prostředků dověděli, že zemřel nejstarší muž v České republice a stalo se, co jsme my jeho známí, přátelé a spoluobčané očekávali - nejstarším mužem v republice se stal tršický občan Jan Nitka, dlouhou dobu druhý nejstarší v republice a nejstarší na Moravě. Z jeho prvenství jsme se však dlouho netěšili. Ještě méně však samotný Jan Nitka, kterého zpráva o tom, že se stal nejstarším mužem v republice, zastihla již v olomoucké fakultní nemocnici. Díky péči tamních lékařů se zdravotní stav nemocného podstatně zlepšil a příbuzní očekávali jeho návrat domů, ale 14. srpna došla do Tršic smutná zpráva, že Jan Nitka ve věku nedožitých 107 let následkem zápalu plic zemřel. Zhruba týden po tom co se stal nejstarším mužem v České republice.

O Janu Nitkovi jsme několikrát psali v Tršickém zpravodaji u příležitosti jeho vzácných narozenin. Připomeňme si proto alespoň stručně z jeho života. Narodil se 22. listopadu 1906 a v rodných Tršicích se vyučil zahradníkem. Brzy po vyučení odešel pracovat do ovocnářských školek v Čechách a jako zahradník pracoval také v arcibiskupských zahradách v Kroměříži. Po návratu domů si zařídil školku na pěstování ovocných stromků a keřů, která se stala později známou i jako součást místního Jednotného zemědělského družstva. Jan Nitka zde pracoval jako její vedoucí. Ve své práci se specializoval na drobné ovoce a jeho výpěstky byly vyhledávány řadou zájemců. Vyšlechtil dvě odrůdy lískových ořechů a jako nestor českých a moravských šlechtitelů se těšil pozornosti zástupců jejich celostátní organizace, kteří ho vždy u příležitosti jeho mimořádně vzácného životního jubilea navštěvovali. Byl také zapáleným zahrádkářem a v Tršicích založil Základní organizaci Českého zahrádkářského svazu a dlouhá léta byl jejím prvním předsedou. Své znalosti zkušenosti pěstitele ovoce a zahrádkáře pak šířil mezi místními zahrádkáři a na řadě přednášek na Moravě i v Čechách. Byl doma i v širokém okolí známý jako aktivní a mimořádně zdatný člen Sokola, na jehož gymnastické cviky pamětníci vzpomínají dodnes. Rád cestoval. Podívat se na známá místa v arcibiskupských zahradách v Kroměříži jezdil jednou za rok vlakem ještě po své devadesátce. Později rád cestoval se svým synem na různé výlety autem. Jeho bohatá knihovna svědčí o zájmu zesnulého o literaturu již od raného mládí. Nebyl však jen pasivním čtenářem, ale již v mládí začal psát články do různých periodik a tento další koníček ho těšil až do velmi vysokého věku. Z pestrého okruhu jeho činnosti si nejdéle uchoval aktivní zájem o veřejné dění jako účastník zahrádkářských schůzí, zájezdů a výstav, a nevynechal ani letošní prezidentské volby. Téměř do své stovky pracoval na zahradě. Člověk je stvořen k práci a pracovat by měl, dokud může, je názor lékařů, kteří se zabývají problematikou stáří. Jan Nitka se snažil po celý život tuto pravdu naplňovat.

Miroslav Rozkošný

21. srpen 1968

Před pětáctyřiceti lety v noci z 20. na 21. srpna 1968 vtrhlo do naší země pět armád Varšavské smlouvy, aby zabránily pokračování demokratizačního procesu, který v tehdejší Československu probíhal. Jak na tyto události vzpomínají pamětníci, zeptali jsme se některých z nich.

František Lukáš, 72 let, Tršice

Že k nám vtrhli Rusi, jsem se dověděl ráno z rádia. Šel jsem na zahradu nahoru k přehradě, kde je pěkný rozhled a myslel jsem, že uvidím nějaké vojáky. Odpoledne jsem šel do práce. Tam i největší komunisté strhávali sovětské vlajky a plakáty o našem přátelství se Sovětským svazem. Mistr nám řekl, ať jdeme domů. V Radnici to hučelo, ale raději jsem šel domů.

X. X., 63 let, Tršice

Vzpomínám si, že byly žně. Stařenka mě ráno budila a plakala: " je válka, půjdeš na vojnu, máš 18 let." Po ulici šla paní Pazderová a také plakala. Otec říkal, jestli půjdeme na vojnu, tak všichni, ale napřed se sklídí obilí, protože jíst se musí. Vidím to jak dnes, mlátili jsme na Jezírkách. Byl s námi mechanizátor Pazdera a z jeho tranzistoráku jsme poslouchali zprávy.

MUDr. Stanislava Orlová, Tršice

Byla jsem studentkou medicíny Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. O prázdninách jsme vypravili maminku do lázní. Se sestrou a tatínkem jsme ji zastupovali v prodejně v Lipňanech, kde maminka pracovala. Do Lipňan jsme jezdili na kole. V osudný den 21. srpna 1968 nás tatínek budil kolem páté hodiny ráno: "Vy si pěkně spíte a vojska Varšavské smlouvy nás zatím okupují. Vzpomínám si, že jsem vyskočila z postele a první na co jsem myslela, byla maminka, protože byla v lázních Toušeň, které jsou blízko Prahy. Maminka nám volala dopoledne, byla vystrašená a říkala, že tam celou noc hučela letadla. Také v Lipňanech jsme zažívali horké chvíle. Lidé ze strachu z dlouhotrvající války vykupovali, co se dalo na jídlo, takže obchod byl brzy vyprázdněn. Myšlenka nás všech - sestry, mě a tatínka byly stále jen u maminky s prosbou, aby se nám brzy zdravá vrátila domů.

František Bilík, 72 let, Tršice

Ráno jsem se chystal do práce, ale rádio v tu dobu právě nevysílalo. Šel jsem na autobus a cestou do práce jsem se dověděl, že naší republiku obsadila ruská vojska. Všichni, se kterými jsem se potkával, byli z toho velice vzrušení. V zaměstnání se nepracovalo, a tak to trvalo několik dnů.

František Lepař, 75 let, Lipňany

Vzpomínání na srpen 1968 začnu veršem: "Vzpomínka je to, co ti nikdo nevezme, co běží s tebou životem, co bolí i hladí. Čest těm vzpomínkám, které po našem boku vytrvají, protože mám-li na co vzpomínat, vím, že jsem žil." Autorem těchto veršů je František Halas.

Nyní k otázce té ankety. V srpnu 1968 jsem byl požádán předsedou JZD Lipňany, abych si vzal dovolenou na sušení chmele. 19. srpna jsem vymetl roury a pec, což nikdo po minulé sezoně neudělal, a připravil jsem se na sklizeň. 20. srpna jsem zatopil pod kotlem a navečer nasypal první chmel. Nikdo tomu nebude věřit, ale sám jsem zde sloužil dvanáct dnů a nocí. Nebyli lidi. Sušárna se vytápěla tuhými palivy, pokud byl koks, tak se nemuselo tak často přikládat. V tom roce koks nebyl, takže jsem pro uhlí hore dole po schodech naběhal spoustu kilometrů. Bral jsem to jako dobrou přípravu na hokejová utkání, které jsem tenkrát hrál za Sokol Tršice. Hned první noc byla ta památná. Mírně poprchávalo, a proto jsem dobře slyšel tanky. Myslel jsem, že v Příkladovicích mají vojáci noční cvičení. Ráno přinesli brigádníci chmel a říkali: "Šéfe, vy si tady pochrupujete, zatímco nás napadla cizí vojska." Na to jsem jim řekl: " Hoši, já nemám po první noci náladu na takové srandičky." Brigádníci pustili tranzistorové rádio a slyšel jsem hlas prezidenta Svobody, aby občané zachovali klid a rozvahu, že se všechno vysvětlí.

V tu dobu byl u nás na dovolené strýc Lepař z Prahy. Šarmantní a vzdělaný strýc právník byl vnukem ředitele a zakladatele jičínského gymnázia Františka Lepaře. Znal všechny světové jazyky, seděl proto u rádia a informoval nás, co hlásí Londýn, Paříž, Svobodná Evropa a další stanice. Říkal, že vojska neví, kde jsou ani proč jsou tady a že vojáci odstřelovali Národní Muzeum v Praze. Strýc měl obavy, že se nebude moci vrátit do Prahy a já jsem mu nabídl, že u nás může zůstat, jak dlouho chce. V Lipňanech je klid.

Za pár dnů, asi 24. nebo 25. srpna, v noci jsem šel domů a po vesnici chodil mladičký sovětský voják. Dal jsem se s ním do řeči, vojáček byl celý vyděšený a měl strach mluvit. Vzal jsem ho domů, nechal vykoupat, najíst a teprve potom mi nesměle prozradil, že je regulovčik a ostatní vojáci ho asi zapomněli a nemohli najít. Kam ráno zmizel, už nevím. Uvědomil jsem si tu hrůzu, s jakou mocipáni bez důvodu páchají taková zvěrstva na obyčejných lidech. Taky jsem se tenkrát přesvědčil jak snadno a rychle lze změnit světový názor, a tak zvaně převléct sako nebo kabát, když jsem viděl, jak kovaní soudruzi najednou trhali sovětské vlajky a kdyby možná potkali nevinného vojáka jako já, byli by ho schopni i lynčovat.

Další vzpomínku mám na zářijové dny po té tak zvané soudružské pomoci nám spojencům. V Přerově se měla konat výstava hospodářských zvířat, a protože se tam nastěhoval jiný dobytek, byla výstava přesunuta na červen 1969. Hlavní zootechnik JZD Osek n. B. Ing. Tomáš Hradílek svolal mimořádnou poradu do Staměřic. Tomáš byl velice slušný a férový člověk. Později se stal disidentem. Z funkce zootechnika byl proto v době tzv. normalizace jako nepřítel režimu vyhozený a později byla snaha ho propustit i ze zaměstnání, kde pracoval jako dělník na pile, ale vedoucí se ho zastal. Po listopadu 1989 se stal ministrem vnitra, ale to jsem věděl, že kvůli své slušné povaze tam mezi těmi vlky nahoře dlouho nevydrží, a to se také stalo. Brzy na vlastní žádost z funkce ministra odešel. Tenkrát v září 1968 Tomáš Hradílek nám pozvaným oznámil, že porada bude víc osobní než pracovní. Důvod byl, že po téměř dvou dospělých dcerách se stal otcem syna. "Máme doma malého okupanta", jak řekl, protože kluk se narodil 21. srpna. Sláva to byla veliká. Pilo se a jedlo do krásné, jasné měsíční noci. Já jsem tam přijel trabantem, aniž bych tušil, co bude. Když jsem po půlnoci chtěl jet domů, sedl jsem do trabanta a ten se asi zbláznil - začal se mnou dělat kotouly, salta a všelijaké vývrtky. Z auta jsem vystoupil a víc jak hodinu jsem běhal po sadu a čekal, až auto dostane rozum a doveze mě domů.

Asi v polovině září jsem jel se zootechnikem z Dřevohostic pro plemenné housery do Kamýka nad Vltavou. Cesta nám přinesla nečekané komplikace. Všechny směrovky zde byly stejné - Moskva 2200 km. V ruce jsem proto musel držet mapu a řidiči hlásit, že asi jsme v tom nebo v tom místě a nařizovat sleduj tachometr, asi po dvou nebo třech kilometrech by měla být křižovatka, pojedem vpravo atd.. S dodávkou Barkasem jsme se ale nakonec šťastně vrátili.

Ptal se Miroslav Rozkošný

Koníčky nového pana faráře jsou turistika, zeměpis a literatura

Rozhovor s P. Františkem Foltýnem, duchovním správcem tršické farnosti.

Koncem července nastoupil do Tršic P. František Foltýn jako nový duchovní správce farnosti. Někteří farníci nového pana faráře už znají z pravidelných bohoslužeb v tršickém kostele. Jiní P. Foltýna viděli také při mši svaté v kapli sv. Kunhuty nebo jiných příležitostech.

Aby osobnost P. Františka Foltýna nebyla úplně neznámou také pro čtenáře Tršického zpravodaje, požádali jsme pana faráře o krátký rozhovor.

Pane faráři, mohl byste našim čtenářům říct něco o svém kněžském působení ve vašich předchozích farnostech?

Prvním působištěm jako kněze byla farnost Bílovice u Uherského Hradiště, kam jsem nastoupil už jako jáhen. Zde jsem jako kaplan prožil první dva roky a přitom samostatně jako

administrátor jsem spravoval farnost Březolupy. Tyto farnosti patří do oblasti, kde je ještě tradiční víra a bohoslužby jsou poměrně hojně navštěvované. Po dvou letech jsem odešel na Prostějovsko. Jako duchovní správce jsem dostal na starost farnosti Nezamyslice, Tišín a Dobromilice. Kromě obvyklé činnosti, tj. sloužení mší svatých, udělování svátostí a přípravy na ně, výuky náboženství jsem pomáhal zajišťovat opravy kostelů a far, které byly většinou ve špatném stavu. Po deseti letech na Hané jsem se vrátil na Slovácko, dostal jsem do správy farnosti Šumice a Rudice, které se nacházejí v blízkosti Uherského Brodu. Farní kostel v Šumicích byl nově postaven mým předchůdcem a vysvěcen v roce 2000. Ve škole v Šumicích jsem vyučoval v náboženství kolem sedmdesáti dětí a uskutečnilo se několik biřmování. Dobrá byla v obou farnostech spolupráce se starosty a zastupitelstvem. Na nedělní bohoslužby přicházelo do Šumic asi 350 účastníků, v Rudicích kolem devadesáti. Zde jsem působil také deset let.

Jak se s vámi rozloučili farníci ve vašem předchozím působišti?

Myslím, že velmi dobře. Rozloučení oficiální se uskutečnilo poslední neděli po mších svatých. V Šumicích v kostele se se mnou, kromě farníků, přišel rozloučit za obec pan starosta. Přece jenom jsme si za ta léta působení s mnohými farníky na sebe zvykli a neodcházelo se mi nijak lehce.

Čtenáře samozřejmě také zajímá, odkud jste a proč jste si jako své povolání zvolil, poslání kněze?

Pocházím z Kyjova, na Slovácku, kde jsem vyrůstal. Od malička jsem byl především svojí maminkou veden k víře. V místním kostele jsem také od 5. třídy ministroval. Měl jsem vztah ke kostelu, k Bohu. Velkou zásluhu na mé cestě ke kněžství měl P. Eduard Krumpolc, který v době komunismu byl tajně vysvěceným knězem a pracoval se starší mládeží, pořádal tajně např. i duchovní obnovy, jezdil s námi na různá místa. Vzpomínám třeba na mši sv. na Sv. Klimentku v Chříbech, kde nám kolem půlnoci sloužil mši svatou. Definitivně jsem se pro cestu ke kněžství rozhodl v třetím roce zaměstnání u Průmyslových staveb Brno, kdy jsem pracoval na stavbě jaderné elektrárny Dukovany. Kolem Silvestra roku 1985 stráveného s partii věřící mládeže na jedné chatě na Valašku jsem pocítil něco jako Boží volání a krátce na to jsem se hlásil do kněžského semináře.

V Tršicích a okolních farnostech nejste dlouho, přesto si dovolím otázku, jak na vás tyto farnosti působí?

Je to velký rozdíl k předcházejícím farnostem. Mnohem menší zájem o účast na bohoslužbách, o výuku náboženství - vzhledem k uplynulému školnímu roku, budovy kostelů v nepříliš dobrém stavu. Nicméně věřím, že se alespoň něco může změnit k lepšímu. Pozoruji kolem sebe ochotu některých farníků angažovat se ve farnosti a to je hodně pozitivní.

Po zhodnocení stavu farnosti v Tršicích, vytýčil jste si nějaké cíle, které byste zde chtěl dosáhnout?

Rád bych s pomocí farníků i obce realizoval zdárně opravy farního kostela, aby se mohl stát chloubou všech občanů. Většinou jsou to totiž kostely, které bývají jakousi dominantou a vizitkou obce, a to nejen jako duchovní, ale kulturní srdce obce. Pokud by se podařilo zrenovovat kostel v Tršicích, mohl by se právem stát velkou chloubou obce. Ovšem hlavním cílem kněze, tedy i mne, musí být především pomoc na cestě k Bohu, spása duší těch, kteří jsou nám svěřeni. To je nejdůležitější - pomoci rozvíjet vztah k Bohu, růst v naději, kterou dává víra. V tomto směru uvidím, co je možné realizovat ve zdejších podmínkách.

Zejména v minulosti byli kněží známí na veřejnosti svými zájmy a koníčky a díky nim se také zapojovali do života obcí. Například nyní připravují článek o tršickém faráři, který byl úspěšným a známým včelařem. Máte také svého koníčka?

Můj předchůdce v Šumicích byl zakladatelem spolku včelařů v obci. Já mám rád turistiku, zajímám se o zeměpis, od malička jsem měl rád knihy.

Děkuji za rozhovor. Miroslav Rozkošný

Ohlédnutí za skautským táborem

Po delší době bychom se my, skauti ze skautského oddílu Vacanovice, který je jednou z 5 částí střediska Velký Týnec, rádi s vámi podělili o několik zážitků, zvláště z letního tábora.

Na ten jsme se vypravili počátkem prázdnin. Před samotným začátkem tábora odjeli rodiče a starší skauti tento tábor postavit, neboť se na konci prázdnin vždy musí tábor zbourat, protože stojí v chráněném území přehrady Slezská Harta. Na stavbě se podíleli členové všech oddílů spadajících pod středisko Velký Týnec. Po skončení stavby zde starší chlapci zůstali, aby pohlídali tábor.

3. července dorazili ostatní táborníci. A tak mohl začít klasický táborový život. Jako každý rok probíhala celotáborová etapová hra. Letos byla zaměřena na indiány a jejich život.

Po rozdělení dětí do čtyř kmenů byla vykouřena symbolická dýmka míru. Na táboře jsme si užívali překrásného počasí, hráli jsme mnoho her: fotbal, baseball nebo také ringo, volejbal a tatrboľ. Jako každým rokem, i letos jsme měli možnost zúčastnit se na mše svaté. Nechyběl ani sváteční nedělní oběd. Jak šel čas, a zásoby sladkostí se tenčily, až úplně vymizely, rozhodli se vedoucí udělat dětem radost a vypravili se s nimi do daleko vzdálené vesničky Razová, v níž se nacházel obchod. Malí i velcí skauti si nakoupili, co unesli a pomalu se vydali směrem nazpět. Tak jako rychle tábor začal, tak se nepoměrně větší rychlostí blížil k závěru. I když se všem na táboře líbilo, tak hlavně těm menším se začalo stýskat po maminkách. Proto není divu, že když jsme dojeli do Vacanovic, tak se jim vrhli do náručí.

Celý náš táborový pobyt v překrásné přírodě, naše hry, projížďky na lodičkách, večery u ohně, nocování v týpíčku, či pod oblohou plnou hvězd, prostě naše zážitky se mohly konat díky obětavosti a práci našich vedoucích, ale také vynaložených financí našich rodičů a Obci Tršice. Za což všem děkujeme.

Vaši táborníci Ondřej a Ušín

Základní škola a Mateřská škola Tršice

EXKURZE: KONCENTRAČNÍ TÁBOR V OSVĚTIMI A HORNICKÉ MUZEUM LANDEK

2. 5. 2013 Polsko, Ostrava

Dne 2. 5. 2013 jsme navštívili se zájemci ze 7. – 9. ročníku polské město Osvětim, které bylo za druhé světové války přičleněno k Německé říši a byl zde postaven koncentrační tábor Auschwitz I., Auschwitz II. a Auschwitz III. Prohlídku jsme začali u vstupní brány, kde nás uvítal nápis: Arbeit macht frei neboli: Práce osvobozuje. V průběhu prohlídky jsme procházeli

ubytovací bloky, kde je dnes umístěna stálá expozice představující dějiny koncentračního tábora. Vystavované fotografie, dokumenty či osobní předměty zabavené při transportech (např. hromady kufrů, bot, kartáčků a vlasů) přináší realistický pohled na tu hrůzu, která se zde odehrála.

Žáci mohli na vlastní kůži poznat, jak probíhal život v koncentračním táboře, jak se zacházelo s vězni, jak zde neblaze proslulí lékaři prováděli pokusy na lidech a dozvěděli se i o používání plynových komor.

Cestou z Polska jsme se zastavili v největším hornickém muzeu Lanek Park v České republice. Po nasazení bezpečnostních přileb jsme sfárali za neskutečného skřípání výtahu pod zem. Štoly plné poutavých ukázek z historie těžby uhlí, animační stroje a figuríny dodávaly poutavému výkladu to pravé ořechové. Největším zážitkem byla pro žáky možnost vyzkoušet si záchranářský výcvik na cvičném záchranářském polygonu, simulujícím podmínky podzemí v podobě rozmanitých průlezů, do nichž se mohou záchranáři dostat.

Mgr. Šárka Stříbrská, učitelka ZŠ a MŠ Tršice

Exkurze - zámek Slavkov u Brna a jaderná elektrárna Dukovany

Dne 19. 4. 2013 absolvovali žáci 8. a 9. ročníku hned dvě zajímavé exkurze během jednoho dne. V dopoledních hodinách měli žáci možnost zhlédnout expozici historických sálů na zámku Slavkov u Brna. Zde se dozvěděli mnoho zajímavého z historie i současnosti zámku.

Po prohlídce následovala kratší přestávka na oběd, žáci relaxovali a nabrali energii při dobrém obědě na další exkurzi – tentokrát jadernou elektrárnu Dukovany.

V Dukovanech nás přijali odpoledne. V informačním centru jaderné elektrárny se

žáci dozvěděli základní informace o fungování jaderné elektrárny. Dostali vyčerpávající odpovědi na své zvědavé otázky a měli možnost vyzkoušet i některé vystavené modely. Bohužel některá zařízení v informačním centru byla již zastaralá a nefunkční.

I přes nepřízeň počasí exkurze proběhla hladce a věříme, že pro žáky byla přínosná.

Mgr. Zuzana Dočkalová, učitelka ZŠ a MŠ Tršice

Den maminek

V neděli 12. května slavily všechny maminky svátek, a proto ani naše děti z Tršic na své maminky nemohly zapomenout. K tomuto významnému dni se pro ně naučily básničky, písničky a také taneček, aby maminkám udělaly radost. A nezůstalo jen u maminek, své

písničky se dočkali i tatínci a babičky. Děti z kroužků navíc předvedly, co se naučily, takže se všichni přítomní dočkali krásné zpívané pohádky O Sněhurce a roztomilého tanečku malých kovbojek. Ve třídě Tygříků se navíc předvedly i děti z angličtiny se svými písničkami a hrami s anglickými slovíčky. Svoje vystoupení zakončily písničkou o medvídkovi, která jistě dojala všechny přítomné.

Závěr obou besídek byl sladkou třešničkou pro všechny přítomné. Po zazpívání poslední písničky Tulipánek a po poslední básničce děti předaly svým maminkám práníčko s vlastní fotkou, obrázkem a hlavně tulipánek, který si všechny děti v září zasadily na pozemek mateřské školy. Na obě besídky se děti těšily již dlouho dopředu a náležitě si ji užily.

Mgr. Michaela Šedivá, vedoucí učitelka ZŠ a MŠ Tršice

Zákřov - Javoříčko - Ležáky - Lidice 2013

Zákřov - Tršice 14. 6. 2013

V pátek 14. června 2013 se žáci druhého stupně ZŠ a MŠ Tršice zúčastnili 25. ročníku silničního štafetového běhu k uctění památky vyhlazení výše zmiňovaných obcí. Poprvé se však tento běh běžel ze Zákřova.

Start štafetového běhu byl od památníku na Zákřově v 9 hodin, kdy společně se žáky absolvovali úsek mezi Zákřovem a Tršicemi také pořadatelé a další sportovci. Následně dvojice běžců absolvovaly úseky o délce tři kilometry, pět kilometrů až deset kilometrů, které vedly přes

Olomouc, Javoříčko, Moravskou Třebovou, Hlinsko, Ležáky, Čáslav, Kolín a přes Prahu do Lidic. Celá trasa měla délku tři sta deset kilometrů. V průběhu celého běhu pak sportovci a žáci sbírali památeční stuhy organizací a měst, které se k pietě připojily.

Děkuji všem zúčastněným žákům za absolvování běhu a uctění památky. Jmenovitě pak Viktorii Hořínové, Veronice Malinkové, Pavlu Grégrovi, Petru Přidalovi, Lukáši Pazderovi, Tadeáši Coufalovi a Adamu Tichavskému.

Mgr. Šárka Stříbrnská

Tečka za školním rokem

Tečka je za větou, tečka je bodem v geometrii, tečka je smítkem na tričku, tečka je pihou na tváři, ale ta naše Tečka je tečkou za uplynulým školním rokem 2012/2013. Něco starého známého končí, aby mohlo něco nového neznámého začít. Tím novým a zároveň nejdůležitějším bude nástup našich předškoláků do 1. třídy. Také nový krok v přípravě na budoucí povolání učiní i naši žáci deváté třídy. Slavnostní představení, které zahájil úvodním slovem pan ředitel RNDr.Bc. Jaromír Vachutka, proběhlo 21. 6. 2013 v 17:00 v podzámčí tršického zámku.

Na začátku všem přítomným byli představeni dva nejúspěšnější sportovci naší školy. Za 1. stupeň obdržel zlatý pohár ředitele školy žák 2. třídy Ondřej Grégr, za 2. stupeň si sportovní cenu převzal žák 8. ročníku Tadeáš Coufal. Na parket vystoupili a byli jednotlivě představeni předškoláči z Mateřské školy v Tršicích, poté následovali naši absolventi deváté třídy, kteří

dostali přes ramena modrou šerpu, která jim bude připomínat tento jejich sváteční den. Přišli všichni, aby se mohli veřejně rozloučit se svými spolužáky a učiteli.

O hodinový kulturní program se postarali žáci jednotlivých tříd, kteří se předváděli při tanečních a pěveckých vystoupeních, která pilně nacvičovali mezi závěrečnými písečkami a zkoušením. Nejroztomilejší byli tradičně ti nejmenší. Moderátorského úkolu se úspěšně zhostily žákyně 8. třídy – Zuzana Nucová a Libuše Sýkorová. O pitný režim a další dobroty se postarali členové SRPŠ.

Co by to bylo za Tečku, kdyby se děti nemohly „vyřádit“ na parketu, ale i nafukovacím skákacím hradu. Veselí a dovádění nebralo konce. Všechno musí jednou skončit, aby něco zase mohlo začít. Všichni se už těšíme na zasloužené letní prázdniny.

Mgr. Ilona Sedláčková

Tršické hody 2013

I letos jsme v Tršicích oslavili (mimočodem již po jedenácté) tršické hody, tedy největší a také organizačně nejnáročnější kulturní akci obce.

I když průběh hodů zůstává stejný, přesto jsou vždy trochu jiné a vždy můžeme objevit něco nového. Věřím, že každý z nás, místních, si mohl najít akci, kterou mohl navštívit, kam se mohl během víkendu podívat. V sobotu jsme si mohli zaběhnout na hřiště TJ, kde se po celé odpoledne hrálo několik fotbalových utkání, v 17 hodin v nás, kostele Narození Panny Marie čekal „hodový koncert duchovní hudby“, a věřte, že jeho návštěva byla skutečně kulturní zážitek, a večer si mnozí zašli na „hodovou zábavu“ se skupinou Kartágo.

Taktéž celá neděle byla protkána jednotlivými akcemi, jež mají již dlouho své příznivce, kteří se je nenechají ujít. Ráno se konala v kostele slavnostní hodová mše, na náměstí již dlouho čekávaný a oblíbený závod na kolečkových bruslích „Tršické žabák“, na nádvoří zámku nás čekala ukázka lidového řemesla, s výborným masem z kotle a „prdeláčkou“, pod zámkem výstava tršických chovatelů, či místní muzeum.

Po obědě nastal hodový program na nádvoří kulturního areálu. A tak jsme mohli postupně sledovat vystoupení hanáckého souboru Olešnica z Doloplaz, tršických mažoretek, show Michaela Jacksona, vystoupení Evy Pilarové, či na závěr program skupiny CREAMERS travesti show.

Dobré jídlo a pití po oba dva dny zajišťovali členové mysliveckého sdružení.

Podle návštěvnosti, především, v neděli odpoledne, kdy se zaplnilo celé nádvoří a podle reakce publika, usuzujeme, že se program návštěvníkům líbil. A tak navzdory hospodářské krizi a ..... politické scéně naší země (nechť si každý čtenář doplní vhodné slovo do textu sám) se naše hody díky organizátorům a nádhernému počasí skutečně vydařily. A nezbyvá, než si přát, abychom se setkali na tršických hodech v roce 2014.

Za organizátory Mgr. Milan Mahdal

Tršičtí hasiči

Tršičtí hasiči mají za sebou první část sezony a drží přední příčky tabulky

Hasiči z Tršic mají za sebou jarní část Ligy mladých hasičů a jak družstvo mladších, tak družstvo starších žáků může být se svým dosavadním umístěním spokojeno. Mladší žáci figurují na pátém místě a starší uzavírají první patnáctku družstev. V září mladé hasiče čekají poslední dva ligové závody, po kterých budou známi koneční vítězové obou kategorií.

Hasičské zápolení započalo už lednu zimní halovou soutěží v Hlubočkách. Děti soutěžily v požárním útoku a štafetě. Během požárního útoku měly za úkol spojit na základně hadice a poté pokračovat překážkovou dráhou až do cíle. Štafeta pak zůstávala ze čtyř úseků – překonání žebří-

ku, podběhnutí laťky, přeskočení překážky a zapojení hadic a proudnice. V konkurenci šestnácti družstev se nakonec mladší žáci umístili na 6. místě a starší žáci skončili ze čtrnácti družstev desátí. Soutěžení pokračovalo v dubnu ve Velkém Újezdě, kde starší žáci poměřili síly při soutěži CTIF. Během ní se utkali ve štafetě CTIF, při níž museli závodníci mimo jiné překonat žebřík, podlézt překážku, přenést minimax nebo spojit hadice. Druhou disciplínou byl požární útok CTIF, který je vlastně obdobou klasického požárního útoku, s tím rozdílem, že místo kádě s vodou a hadic s proudnicí se ke sražení terčů používají hasičí přístroje. Z šestnácti družstev nakonec hasiči z Tršic obsadili 11. místo. Toto

umístění se také jako první započítávalo do pořadí Ligy mladých hasičů.

První ligová soutěž v požárním útoku zavedla družstva na začátku května do Loučan. První ostrá zkouška nakonec přinesla mladším žákům 11. a starším 18. místo.

O týden později, 11. května, proběhla ve Velkém Újezdě soutěž PLAMEN. Mladší žáci se v konkurenci devatenácti týmů neztratili a s výsledky 1. místo požární útok, 9. místo štafeta 4x60 metrů, 12. místo štafeta dvojic a celkovým počtem 45 bodů se nakonec umístili na 11. místě.

Také starší žáci ukázali, že se s nimi v celkovém hodnocení musí počítat. Za 11. místo v požárním útoku, 6. místo ve štafetě 4x60 metrů a 11. místo ve štafetě dvojic získali celkem 61 bodů, přičemž k tomuto bodovému součtu bylo připočteno také 11. místo ze soutěže CTIF. Tento výsledek stačil na konečné 9. místo z jedenadvaceti družstev.

Dne 25. května se mladí hasiči z Tršic zúčastnili výročních oslav založení hasičského sboru v Doloplazích, kdy se stali součástí průvodu obcí do kostela, kde proběhlo svěcení praporu.

Výherní básnička

H a s i č i

Hasiči strach nemají, pomáhají tam odkud jiní utíkají.

Oheň hasí každý rád, ten pak syčí jako had.

Při povodních zasahují, a na lodích směle plují.

Nebojí se práce s pilou, i když vítr boří velkou silou.

Při nehodách zasahují, někdy i lékaře nahrazují.

S autem jezdí lépe než většina z nás, aby vždy přijeli bezpečně a včas.

Neřeší věci jenom silou hroznou, ale chytrostí, umem a pílí velkou.

Jsou však družní i mimo práci, mají smysl pro legraci.

Zábavy, plesy a medvěda pořádají, a lidem povyražení a veselí přichystají.

Zabijačku také zvládnou, neodejdeš od nich s prázdnou.

O děti a mládež se starají, závody a hry různé pořádají.

Nebojí se v obci práce žádné, i když pokladny jsou někdy prázdné.

Proto hasičům přejí úspěch a zdraví, ať se jim jejich práce daří.

Den dětí oslavili mladí hasiči pohárovou soutěží v požárním útoku, která se konala v Těšeticích. Kromě družstev mladších a starších žáků se těchto závodů zúčastnilo také družstvo přípravky, které ukázalo, co i v tak nízkém věku hasiči dokážou. Soutěž byla pro tršické mimořádně úspěšná. Mladší žáci, kteří obhajovali loňské 3. místo, své umístění dokonce ještě o příčku vylepšili a skončili druhí. Starším žákům se dařilo ještě lépe a spolu s 1. místem si přivezli také putovní pohár, který je vystaven v hasičské klubovně.

Tím ale soutěžní víkend pro děti nekončil a hned následujícího dne vyrazily na ligovou soutěž do Hluboček. Mladší žáci po prvních pokusech drželi krásné 3. místo, ale nakonec je na čtvrtou pozici odsunul poslední startující celek. Starším žákům se tolik nedařilo a skončili na 14. místě.

Své schopnosti ukázala 15. června na oslavách výročí založení sboru Vacanovice tršická přípravka.

Ligová soutěž pokračovala 16. června v Dolanech. Mladší žáci skvělým časem 18,66 obsadili nakonec 3. místo. Starším žákům stačil čas 18,18 na 11. místo.

Následující týden proběhlo Odpoledne s hasiči, kde byli pokřtěni noví mladí hasiči a dva ze stávajících členů dostali ocenění za účast v soutěži „Požární ochrana očima dětí“. V okresním kole soutěže se na 2. místě umístila Veronika Niesnerová za literární dílo a Jan Pospíšil za výtvarnou práci na místě prvním. Děti dostaly za své úspěchy sladkou odměnu.

Poslední dvě soutěže jarní části ligy proběhly v Horce nad Moravou a Doloplazích. V Horce se sešlo dokonce pět týmů přípravek, které tak mezi sebou mohly poměřit síly. Starší žáci se nakonec umístili devátí a mladší žáci šestí.

Poslední soutěž v Doloplazích byla provázena deštěm a stejně jako do Horky se i sem vydali tršičtí také s družstvem přípravky. Ta se nakonec umístila ze tří družstev druhá. Mladší žáci vyrazili na závody v zastoupení hned dvou týmů. Tým A, který se celou sezonu pral o skvělá umístění, zakončil její první část 4. místem. Tým B na svých premiérových závodech obsadil 15. místo. Starší žáci obsadili místo šestnácté.

Zatímco soutěžní družstva měla o prázdninách od závodů pauzu, příprava se představila také na závodech dospělých hasičů ve Vacanovicích, kde v přestávce předvedli svůj požární útok.

S dosavadním průběhem sezony jsou spokojeni také vedoucí mladých hasičů. Dětem se zatím daří výborně, za to mluví i výsledky. Vždyť mladší žáci se drží na skvělém 5. místě z celkových 33 družstev. Hlavně aby jim forma vydržela i v září, za svou snahu by si zasloužily pěkné konečné umístění. Doufáme, že do nové sezóny děti dobře vstoupí branným závodem, který proběhne v říjnu.

Mladší žáci 3.místo v Dolanech

Oslavy k založení sboru v Doloplazích

Starší žáci 1.místo, mladší žáci 2.místo a účast přípravky v Těšeticích

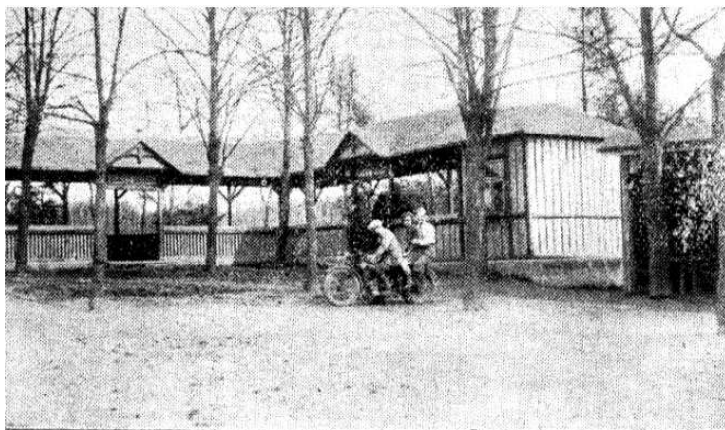
Počátek zahrádkářů v Tršicích

Počátek zahrádkářů v Tršicích spadá do března roku 1958, kdy v hostinci u "Hanzlíků" proběhla ustavující schůze, na které podepsalo členství 28 zahrádkářů. Během týdne přistoupilo ještě pět dalších, tedy 33 zakládajících členů. Mezi nimi byla pouze jedna žena a to př. Emílie Mačáková, maminka paní učitelky Mačákové.

Předsedou se stal př. Jan Nitka, jednatelem př. Svatopluk Vaculík a prvním pokladníkem př. Antonín Vybíral. V roce 1969 organizace "přivítala" jubilejního stého člena, kterým se stal mistr kovář př. Bohumil Derych. V roce 1988 bylo členů 160, z toho 88 mužů a 72 žen, což byl největší počet.

Český zahrádkářský svaz v Tršicích letos tedy slaví 55. výročí svého založení.

Není to jediné výročí, protože **v dubnu roku 1903** byl vytvořen **Okrášlovací spolek**. Tento spolek měl své zástupce ze spolku Řemeslnického, Hasičského, Občanské Besedy a obecního výboru. Na ustavující schůzi byl zvolen předsedou p. Antonín Bém, jednatelem p. Karel Bém a pokladníkem p. Ladislav Závodník. Toto sdružení si vzalo za hlavní úkol upravit výletní místo na zákřovském kopci a další místa v obci. V roce 1905 byla vysázená alej kaštanů. V roce 1907 kaštany kolem kostela na náměstí a u mlékárny. V roce 1912 se přikročilo k úpravě místa na „Husí křivdě“, byl založen sad u Kunhuty, osázen svah před Vlácilovým a Jemelkovým a mnoho dalšího.

Sady Svobody v Tršicích.

Bc. Jana Ulicová

Deník Otto Wolfa

Četba na pokračování ...

1. dubna 1944, sobota 93. týden.

O 1/4 11 h vstáváme a modlíme se. K obědu je kroupová polévka, již včera uvařená. Odpo. sedíme a čteme. K večeri je opečený chléb. O 1/2 8 h jdu s tatou ven. O 1/2 11 h jdu ke Sl., v chodbě jsou jen 2 pecny chleba, Sl. má zamčeno. V chodbě stál velký hrnc a v něm bylo trochu šťávy, asi vepřové. Asi že Gandovi zabíjeli na černo, myslíme, že 1/2 prasete prodali Fialům. Viděli jsme jet včera Vlášdu s kravama k nim. Jdu zpět a jsme naštvaní, že mně Sl. nenachystal, jak slíbil, mouku a brambory. Jdu s tatou znovu ke Sl. Doma je jen VI. Sl. odjel. Řekl jsem Vlášdovi, ať Slávkovi řekne, ať mi nezapomene Sl. na pondělí nachystal mouku a brambory. Jdeme do boudy

a snídáme a jdeme spát. Je úplně zmrzlo a vyjasněno.

3. dubna 1944, pondělí 94. týden. Letní čas.

O 12 h vstáváme. K obědu je chlebová polévka. Odpo. sedíme. Dnes zas jdu k Sl. a půjdu se podívat, jestli tam ta O. [Oherová] bydlí. Jak jsme byli u Reut., tak řekla Reut., že kovářka Derychová jí dala s sebou do Olom. 1 kg sádkla, aby jí tam koupila na košile, a prý ani za sádlo nedostala. A já dnes řeknu Sl., aby mně vydal to modré na montérky. Jsme zvědaví, co na to řekne, jestli to tam je. K večeru slyšíme ťuknout do roury. Za chvíli slyšíme za boudou volat: Pane Wolf! Je to Slávek. Řekl tatovi, aby tata k němu dnes o 11 h přišel a vzal Lici s sebou. Myslíme, že Sl. chce něco z finanční

otázky. O 1/2 9 h jdu s tatou ven. Za chvíli na to přišla Lici za námi, prý Reut. přišel. Donesl za ty halenky: asi 2 kg hezké mouky, 5 vajec a 1/4 kg margarínu. On nám koupí rajský kečup za 11 K. Nového není nic, Rusové prý jsou na Slovensku. O 1/2 11 h jdu k Sl. a jdu se podívat, zdali tam ta O. bydlí, ale nebydlí. U Sl. je Tandl. Reut. jde domů a naši přišli za námi. Jdeme dovnitř ke Sl. Rozproudila se debata, řvalo se a Sl. chtěl, abychom mu vystavili zplnomocnění, aby on si vyzvedl to naše zlato jako rukojmí. Prý mu došly peníze a Orel mu nechce dát chléb, jen 1x týdně za 60 K. Slávek sprostě nadává. [Škrtnutá a začerněná slova]. Slávek vstal z postele a dal Lici facku. Tata vstal a řekl, že jde na četnickou stanici. Sl. se pustil za ním a že do Sl. Sl. volal, aby nás Vláďa a Tandl drželi v pokoji, tatínek mezi tím byl u vrat a Sl. ho dohnal a držel ho. Já jsem přiběhl a Sl. odtrhl a otevřel vrata. Máme co dělat, abychom tatu udrželi, aby nešel na stanici. Malča a stará jsou v kuchyni a říkají, abychom šli domů a nekřičeli. Tandl je na mol opilý a Sl. má špici. Jen Vláďa je střídmý. On chtěl Sl., aby mu tata potvrdil, že mu po válce všechno vrátí. On Sl. nevěděl, co má chtít. Šel jsem k Reut., aby on šel utišit tatu, a on řekl, že nemůže, že je neoblečený, ať jde tata domů a pod. Konečně se nám podařilo tatu uklidnit a jdem pomalu domů. Lici jde do boudy a já se s tatou procházím. Sl. řekl, že dokud mu tata nedá nějaké peníze, že nedostanem nic jíst. O tom však by byl vše co možno říct. O 3 h jdeme do boudy, uvařil jsem moka. O 1/2 5 h jdem si lehnout. Přemýšlíme, co podniknout. Ten Gandi mluví též jinak, jak mluvil dřív.

4. dubna 1944, úterý 94. týden.

Vstáváme o 1 h. Jíme chléb s margarínem. Je zamračeno. Odp. poprchává. Rozhodli jsme se, že se dnes Lici musí dostat k Anče¹¹. Půjdeme k [nečitelná zkratka]²¹ a zeptáme se kde ona bydlí, a potom půjdeme k ní. K večeři je suchý chléb. Je zamračeno. O 1/2 9 h jdeme já a Lici lesem k O. Přišli jsme tam a Lici zvonila, ale nikdo neotevřel. Právě jsme chtěli jít domů, šla jakási žena a my jsme se jí ptali, zda zde nebydlí Anča. Ona ta osoba se ptala, co si přeješ. Lici se ptala, zdali snad ona není ta paní. Prý ano, tedy úžasná náhoda. Lici šla k ní a ona byla velmi přívětivá. Hned slíbila pomoc, peněžní i hospodářskou. Prý chleba kolik budeme chtít. Objednala nás na čtvrtek po svátcích. Jdeme do boudy a jsme velmi rádi. Jak tak vykládáme, jde Reut. Je opilý a tak sprostě nadává a řve, ze začátku řekl, dejte mně moje knihy a neznáme se. Jak seděl a vystřízlivěl, tak též nám řekl, že jsme prasata, voli, osli, hadi a pod. Litoval toho, co řekl. O 1/2 3 h ráno jde on domů. Říkal, že byl u Reut. Slávek a vykládal mu naše nedorozumění. Reut. odešel a prý v neděli přijde. Ze začátku, jak přišel, řekl, že jsme hlídání a pod. chvástal. Jdu s tatou pro vodu a trochu jsme se prošli. Mama a Lici chtějí jít k té Anči zítra. Pak sní-

dáme a jdeme spát. Tata spí. Ta Anča nám řekla, že prý je situace výborná a že teď už bude brzy konec.

5. dubna 1944, středa 94. týden.

O 1 h vstáváme. K obědu je chlebová polévka. Odp. spravuji černé vysoké boty. Je jasno. Rozhodli jsme se, že k té M. [Marii Zbořilové] půjdeme až po svátcích. Odpo. jsme viděli jít Reut. s rýčem do Amer. Dnes jdu ke Sl. Jsme zvědav, co mně nachystal. K večeři je suchý chléb. O 1/2 9 h jdu s tatou na procházku. O 1/4 11 h jdu ke Sl. Mám nachystané brambory, je zamknuto. Jdu zpět a tata mě čeká nad Zdařilovým v lese. Na mlynářově louce jsem napsal na rajdách lístek pro Slávka, že si přijdu v pátek pro mouku. Jdu s tím lístkem znovu ke Sl. a on je už doma. On nebyl nijak nepřívětivý. Chleba dostanem zítra a pak si mám přijít v sobotu. Jdu do boudy s tatou a mama a Lici jdou ven. Jsou zpět o 1/2 2 h. Mezitím tata nachystal bramb. polévku a vaříme ji. Potom jdu já a tata ven do 1/2 4 h a mama se umývá. Já jdu na potok vymáchat baderkovou kabelu a pytlík od cibule. Pak snídáme a jdeme spát. Je zamračeno. Jsme zvědaví, co bude Sl. teď dělat.

6. dubna 1944, čtvrtek 94. týden.

Vstáváme o 1 h. K obědu je bramb. polévka. Odp. dělám 2x zasmažku. Tata mně stříhá vlasy a já se umývám a oblékám si čistou košili. Dnes je Erév Pesah. Lici šije z pytlíka od cibule hadrovou kabelu. O 1/2 7 h se modlíme. K večeři je bramb. polévka a pár brambor a každý 1/2 vejce. Snad Bůh vyslyší též naši modlitbu a vysvobodí nás. Venku chvílemi prší. Lici a tata dnes půjdou k Bur., aby nám nachystala nějaké věci, že si Lici po svátcích pro ně přijde. Sl. já řeknu o ten ubrus, aparát a to modré na montérky, jsem zvědav, co on řekne. K večeři je zbytek bramb. polévky. O 1/2 9 h jde tata s Lici nahoru k Burianům. Domovní dveře mají u nich otevřené, a proto jde Lici nahoru. Byla ale velmi překvapena, když pí. Bur. s ní nechtěla mluvit, prý ji nezná atd. Prý byl u ní včera Slávek a všechno jí vykládal a vzal si od ní naše známky a jiné věci. Lici byla údivem téměř nemá. Prý u nich nemáme žádné kalichy a jen 1 kabát, to také zapřela. Lici si chtěla vzít některé věci a potvrdit jí, co si bere, ale oni nechtěli, i ta Dana tam byla a mluvila. Hrozně prý ty ženské syčely, jak hadi. Lici tedy odešla a nic si od nich nevzala. Řízením Božím se stalo, že na zpáteční cestě potkala Lici Anči [Tichou] a řekla jí ten případ. Anča jí slíbila, že jí ve čtvrtek donese 1000 K, nemáme ji ale nikde jmenovat. Lici a tata jdou do boudy a jsme já a mama pochopitelně údivem němí. O 1/2 11 h jdu ke Sl. U nich v kuchyni je světlo a Zdenek a Slávek dělají vazbu. Zavolal jsem Sl., prý mám přijít, až bude hotov. Tata mě čeká v lese. Jdu říct našim, aby nebyli ve strachu, že musím čekat. Čekal jsem na zahradě a Zdenek vyšel ze skleníku. Ptali se, kdo jsem,

řekl jsem mu, že čekám na Slávka. Pak zhasl a já jdu ke Sl. Rozžal jsem si lampu. Sl. mně dal 2 pecny chleba. Hned jdu zpět. Mám si přijít v sobotu. Jdeme do boudy a pro vodu. O 1/2 4 h snídáme a jdeme spát. 1/2 vejce.

8. dubna 1944, sobota 94. týden.

Vstáváme a modlíme se o 11 h, poněvadž tata dnes zaspal. Potom se modlí mama a Lici. K obědu je polévka s nokama, už včera uvařená. Odp. sedíme a vykládáme. Jsme stále vzrušení zvědavostí, co bude s námi dál, zdali se nám naše věc podaří. Nemůžeme se už dočkat čtvrtku. Jisté však je, že tak žít dále nemůžeme, poněvadž člověk si není jist ani chvíli svým životem u takových lidí. K večeři je zbytek nokové polévky. O 1/2 9 h jdu s tatou na procházku. Měsíc je teprve nad lesem. Chodíme do 10 h u drenáže, potom si jdu pro pytel do boudy a s tatínkem jdu lesem ke Slávkovi. U nich je všude tma. Právě jdou lidé z kina a též Slávek přišel. Jdu do síňky a Slávek vyšel od nich z kuchyně. Dal mně: 1 chleba, 2 živy, kmín, papriku (3 k), zápalky. Na cigarety prý nemá zbytečných peněz. Nového neví nic. Máme si přijít v úterý. Divím se, že mně dal chleba. Tu mouku v úterý. Možná že se nemůže odhodlat Slávek, ale je docela možné, že on do té mouky namíchá možná arsen. My tu mouku a sůl stejně napřed vyzkoušíme. Jdeme zase lesem do boudy, od kříže slyšíme zpívat Frantu, a proto jsme to obešli kolem makounu a drenáže u stodoly do boudy. Chystáme na bramb. polévku a vaříme ji. O 1/2 12 h se najednou rozezvučely v Přerově sirény a do 1/2 5 h 3 x hučely, tedy někde byl nálet. Asi o 3/4 3 h slyšíme do roury uhodit, tata hned vyšel ven a já s kladivem bosý též, byli jsme tedy v případě nutnosti k obraně života připraveni. Byl to ale Reut., nachmelený. Prý Rusové teď zastavili ofensivu na jihu a přesunují a soustřeďují se k nové ofensivě. Možná že to budou koordinovat s tou invasí. Anglo-amer. svazy napadly Ploesti, prý některé sondy hoří. Rusi jsou prý 160 km v Rumunsku. Reut. potom trochu vystřízlivěl a zase jsme mluvili o té věci se Slávkem. On řekl, že prý Sl. chtěl jen zlato. Velmi se divil, že Burianová Sl. ty věci vydala. Než Reut. odešel, napsal mu tata německé potvrzení, Reut. je předvolán do Brna k prohlídce. Pak jde domů. Dali jsme mu 2 knihy zpět. My snídáme o 3/4 5 h a jdeme spát. Je mlha. Tata nespí.

19. dubna 1944, středa 96. týden.

O 1/2 7 h snídáme. Zmrl. spěchá, jdou do Lazniček na pohřeb. Tata jí dal 50 K, aby je rozdala mezi žebračky jako dík Bohu, že se nám podařilo osvobodit z těch spárů Slávkových. Potom nám Zmrl. donesla ještě v hrnečku trochu mléka, prý jí zbylo. Ukázali jsme jí ty věci od Anče a ona se též těšila. Potom spíme. O 1/2 10 h slyšíme hudbu. O 11 h jsou na hřbitově a díváme se na pohřeb. Lidí je málo. Poprchává. K obědu chléb s medem. Odp. sedíme.

Haka je na horní půdě a něco dělá. Zmrl. přišla celá zničená, že prý při pohřbu omdlela a že ani na pohřeb nemohla jít. Ptali jsme se jí, jestli Z. [Zbořil] něco neřekl o nás, a ona řekla, že prý nic, jen prý řekl, aby nám Zmrl. dala dlouhou slámu, aby nám nebylo zima. Tedy s ním je to už také hotová věc. K večeru se chudinka Zmrl. přišla zeptat, jestli si nechceme něco uvařit, ale řekli jsme, že nechceme. Ona se prý včera napila citronády a na to se napila mléka, takže dostala mírnou otravu. Ona je zlatá duše. O 9 h jde Lici opět k Anče. Tata jde na stranu a já též a potom jdu s mamou a já jdu na potok pro vodu. O 3/4 10 h je Lici zpět, věci už měla nachystané, a sice: pecen a štyrci chleba, od neděle až do úterý noviny a baterku. Jsme velmi rádi. Ulehli jsme ke spánku, ale spát pochopitelně nemůžeme, ale aspoň ležíme. Přes den chvíli přšelo, teď je zamračeno.

20. dubna 1944, čtvrtek 96. týden.

Do 1/2 6 h spíme. Potom jsem se podíval do novin, jsou tam i z minulé neděle. Situace je prima. Kolem 3/4 7 h nám donesla Zmrl. hrnec 7 l bílé kávy. Už je zdravá. Včera jsme jí dali trochu rus. čaje a trochu zrnk. kávy, aby si to uvařila. Potom zase spíme. Zmrl. přišla z nákupu a donesla nám : plechovku (1 kg) rajsk. protlaku, 2 bal. čaje, hořčici. Hned udělal tata pomazánku. Zmrl. nám uvařila ten kečup z té lahve a tata jej zahustil zasmažkou a přidal hořčici, protlak a cibuli a udělal pomazánku. V poledne nám Zmrl. uvařila nudlovou polévku a zase nám ji z jejího sádla tak omastila, že je samé oko, a ještě nám dala, prý na ochutnání, kastrolek zelí, ale ohromného. Ona chudák neví, co by nám dala, aby nám ten život ulehčila. Stále říká, že jsme jí tak líto, té mladé též. Podle novin je situace prima, Němci vyklizují Krym a stahují do jeho jihozáp. části. Rusové tam dobyli Feodosii a Simferopol. K večeru se nás Zmrl. přišla zeptat, jestli si nechceme něco uvařit, ale nechceme. O 1/2 9 h přišla za námi ml., prý už je jí po nás smutno. U žebře jsme měli stát kyblík s cánkama a ona do něj stoupla a má plné boty. Ona zde sedí do 1/2 10 h. V neděli prý přijde. Jdu vylít kyblík a potom jdeme spát. Ta baterka nám dělá dobré služby. Mař. velmi chutnala ta pomazánka. Dali jsme Zmrl. skleničku té pomazánky pro ml. Dnes má ten lump Hitler narozeniny.

24. dubna 1944, pondělí 97. týden.

Jsme vzhůru o 3/4 6 h a o 3/4 7 h snídáme. Potom Zmrl. přišla a donesla nám ukázat svůj černý dlouhý sameťák, je moc hezký. Lici jí dá do toho kostýmu podšívku z toho mého kabátu. Dali jsme Zmrl. dopis pro Anču a ona tam s ním jde. Jsme zvědaví, jak vyřídí. Asi o 1/2 10 h je ml. zpět. Anča v ord. nebyla a šla do bytu a bylo zamčeno, kdosi jí přešel plot. Anča prý byla moc přívětivá a dala se s Zmrl. hned do výkladu a plakala prý, jaký má s ním těžký život. Prý slyšela, že Pluhař vykládá, že prý už

nejsme u Zdařilů, a nejspíš prý budeme u Zb. [Zbořilů]. Jsme tím velmi zneklidněni a udiveni, jak mohl Pluhař na Zb. přijít. Doufám, že Pluhař, už ve vlastním zájmu, bude potichu. Je nám to ale moc nemilé, poněvadž Zmrl. je trochu dohukaná. Mama loupe bramb. a dali jsme je Zmrl. k uvaření bramborové polévky. Anča nám poslala jen kousíček chleba a buchty z brambor, 2 pol. kostky a tatovi 2 cig. Prý je politika prima, jednu chvíli prý to praskne. Anča si Zmrl. objednala ve čtvrtek ráno. Obědváme bramb. polévku a nechali jsme si trochu na

večer. Odp. krájím tatovi trochu machorky a jíme kousíček chleba a kousek uzeného břícha, je to výborné. Zmrl. je v práci a až o 7 h přišla, kolem 8 h jíme polévku. O 9 h jde Lici dolů šít, vzala Zmrl. s sebou tu báseň. Oni jsou trochu dohukáni tím Pluhařem, obzvlášť ta malá. Lici tam šije do 1/4 11 h, tata byl už na straně. Já jdu vylít záchod a na stranu a na potok pro 2 konve vody. Po příchodu Licky jdeme spát.

... pokračování příště

Život našich předků

Četba na pokračování ...

Vánoce

Štědrý den: 24. 12.

Štědrý den býval v minulosti považován za dělný den, kdy se teprve celá domácnost, vesnice chystala na oslavu Vánoc.

Na Štědrý den „konec jídla“. Nikdo se neopovážil ukrojit kousek chleba až do poledne. V poledne bývala jen česnečka. Dětem bylo slibováno, že uvidí „Zlaté prasátko“.

Na Štědrý den bylo v domě plno práce, V jizbách a v celém domě vymetali, čistili a uklízeli.

O Štědrém dnu taktéž chystali krmivo (futro) na příští den. Při práci ubíhal čas rychle, ale teprve večer zasedli ke stolu.

Na štědrovečerním stole bývalo uchystáno ode všeho, co dům nabízel, co se urodilo na poli, v sadě. K tradičním pokrmům patřila houbová polévka, která byla zakusována koláčem. Další součástí slavnostní večeře byly koláče-vdolky tvarohové, povidlové a hruškové. Po večeři se na stůl nachystaly jablka, ořechy. Každý se prý najedl tak, že se nemohl hnout.

S večeří však stále čekali, až se ozvalo pastýřovo vytrubování. To začal chodit dům od domu po koledě pastýř, kde dostával vdolky a další odměnu za práci. Mimo to chodívali chudobní lidé, starší i děti s koledou a zpívali svaté písně a koledy. Za to dostávali „koledníček“, totiž čtvrtku nebo půlku velkého vdolku. Všude po celém městečku čekali, až v druhých státcích roznou. To najednou rozžali ve všech domech. Nikdo nechtěl být první, kde rozsvítí jako první, odtud prý vyšel oheň. Jakmile rozžali, společně se pomodlili, a když zasedli ke stolu, nebylo zvykem již vstávat, proto hospodyně před večeří nanesla na stůl všechna jídla. Velkou pozornost věnovali také počtu večeřících. U stolu podle tradice neměl být lichý počet, protože někdo, kdo přebývá, do roka ze-

mře. Sváteční pokrmy se připravovaly nejen domácím a čeládce, ale také dobytku. Před večeří se nosil do chléva nakrájený chléb kravám a koňům. Slepícím se dávalo hustě smíchané obilí a dožítkový věnec, psovi, kohoutovi a houserovi kousek vánočního koláče. Po večeři se vysypaly drobínky ze stolu ke stromům. Do studny se také házely kousky jablka, ořechy, aby dávala dobrou vodu.

Tento den býval považován za vhodný k věštění dalšího osudu. Děvčata házela střevícem, aby zjistila, podle špičky střevíce, zda do roku půjdou z domu,

Taktéž děvčata třásla bezem v zahrádce, a odkud se ozval pes, z té strany se měl dostavit nápadník,

Lilo se olovo a podle tvarů se věštilo budoucno, krájela se jablíčka, komu se ukázala hvězdička, měl být po celý příští rok zdravý, kdo měl křížek, čekalo jej neštěstí, smrt,

Na nůž se uvázal na jednu stranu chléb a na druhou kousek koláče, na které straně byl nůž rezavý, ten druh obilí se v příštím roce neměl urodit,

V prvním rozloupnutém ořechu se mělo najít dobré jádro, špatné, červivé jádro věštilo smrt, házela se lžice za sebe, ležela-li tenčím koncem obrácena ke dveřím, ten, kdo ji hodil, zemřel.

Po večeři zasedli ke stolu a bavili se buď vypravováním, nebo nějakou společenskou hrou. Večer se též střílelo z pistolí, a klíčů, což bývalo oblíbenou zábavou mládežníků, bohužel právě tato zábava si vyžádala občas zranění, když se klíč roztrhl a střelci urazil prsty nebo jej jinak zranil.

Mezi 11. a 12. hodinou bývalo prý slyšet mluvit dobytek ve stájích.

Neodmyslitelnou součástí Vánoc byla návštěva mše, které se však původně říkalo jitřní a časově spadá již do druhého dne, tedy do Božího hodů vánočního.

Počátkem 20. století s pronikáním průmyslové revoluce na venkov a přebíráním městských

zvyků se začala měnit i samotná atmosféra. Vánoce. Na stolech o štedrovečerní večeři se objevovala jiná jídla, postupně se přestaly dodržovat zvyky s hádáním budoucnosti.

Od konce 19. století se i na moravském venkově začal v domácnostech strojit vánoční stromek, jehož obliba k nám přišla z městské kultury.

Vánoční stromek zpravidla strojily starší děti, které již před Vánoce vyráběly papírové řetězy, balily ořechy do lesklých obalů, prostě samy si musely stromek ozdobit z vlastních zdrojů. A tak odpoledne, když byl stromeček konečně nazdoben, viselo na něm pár fondánů, postříbřené ořechy, svíčky s voskovými svíčkami a papírové řetězy. Pod stromečkem se objevily i drobné dárky pro děti. Zpravidla to bývaly boty, nějaké oblečení, drobné hračky a někdy knížka. Pro dospělé se žádné dárky nechystaly.

Teprve po válce se běžně se na stromku začaly objevovat ozdobné baňky, a pod stromečkem

kem větší dárky, nejprve pro děti a později i pro dospělé.

Z minulých let zůstala zachována do současnosti návštěva půlnoční mše v kostele a objevil se nový zvyk, navštívit v podvečer Štědrého dne hroby blízkých na hřbitově.

S materiálním pojetím Vánoc se změnil i jejich význam a symbolika.

Domácnosti zdobí velké, krásné stromy, ověšené kupovanými ozdobami, pod stromečkem se nachází hromady dárků, kterých si mnohdy ani nikdo nevšimne, natož aby z nich měl radost.

A tak se současné Vánoce (počátkem 21. století) mnohdy porovnávají podle výdajů a výloh na vánoční dárky, a vytrácí se z nich původní poslání a nakonec i jejich podstata.

... pokračování příště

Milan Mahdal

ČESKÝ ZAHRÁDKÁŘSKÝ SVAZ základní organizace v Tršicích

zve všechny své příznivce
na

„tradiční podzimní výstavu ovoce a zeleniny“

*v neděli 29. září 2013,
9.00 – 17.00 hodin v zahrádkářské klubovně*

Bude připraveno bohaté občerstvení: dršťková polévka, langoše, čína, koláče....

**Přijďte mezi nás! Poklábosit, popít, dát si něco dobrého
a zhodnotit letošní zahrádkářskou sezonu.**

Tombola s okamžitou výhrou

Těšíme se na Vás!

Vstupné dobrovolné

Zahrádkáři

Tršický zpravodaj vydává: Obec Tršice

Redakční rada: Mgr. Milan Mahdal, Mgr. Miloslava Minářová, Miroslav Rozkošný

Vydávání povoleno: Ministerstvem kultury ČR, reg.č. MK ČR E 12519